

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

17 Ekim 2025

Sayı : 14471

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

35424

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 16.10.2025

Süreyya Öneş Derici
CHP Muğla Milletvekili

2025 yılı itibarıyla, Türkiye genelindeki çiftçilerimiz gibi Muğla'daki üreticilerimiz de akaryakıt, gübre ve yem fiyatlarındaki olağanüstü artışlar nedeniyle ayakta kalmakta zorlanmaktadır. Mazotun litre fiyatı son iki yılda üç katına yaklaşmış, gübre fiyatları neredeyse yüzde 400 oranında artmış, buna karşın üreticinin eline geçen fiyat artışı aynı hızda gerçekleşmemiştir.

Muğla Planlama Ajansı'nın güncel verileri, bölgedeki üreticilerin yaklaşık yüzde 70'inin gelirinin giderini karşılamadığını göstermektedir. Tarım artık bir geçim yolu değil, birçok aile için borç batağına dönüşmüştür.

Tarlardan çıkan ürünün gerçek değerini üretici değil, aracı zincirleri belirlemektedir. Domates, zeytin, limon, patates ve süt gibi temel ürünlerde üretici satış fiyatı ile market raf fiyatı arasında yüzde 250 ila 400'e varan farklar oluşmaktadır. Yani, üreten kazanamamakta, tüketen de pahalıya mahkûm edilmektedir.

Bu tablo hem gıda güvenliğini hem de kırsal istihdamı tehdit eden yapısal bir krize işaret etmektedir. Üretim maliyetlerindeki kontrolsüz artışın önüne geçilmediği, çiftçinin emeğiyle ürettiği ürünün değerinde satılmasını sağlayacak adil bir piyasa mekanizması kurulmadığı sürece tarımsal üretim hızla çökecektir.

Bu çerçevede, bölge halkını ve kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla aşağıdaki soruların yanıtlanması büyük önem arz etmektedir.

1. MUPA'nın verileri, Muğla'daki üreticilerin yüzde 70'inin geçim sıkıntısı yaşadığını ortaya koymaktadır. Bakanlığınızın elinde, il bazında üretici gelir ve gider dengesini gösteren güncel bir çalışma bulunmakta mıdır?
2. 2024 ve 2025 bütçe dönemlerinde Muğla'daki çiftçilere sağlanan mazot, gübre ve yem desteklerinin toplam tutarı nedir? Bu destekler üretim maliyetlerinin ortalama yüzde kaçını karşılamaktadır?
3. Muğla'da çiftçiden alınan ürünün tüketiciye ulaşırken geçirdiği fiyat farkı hakkında bakanlığınızca yapılan bir analiz mevcut mudur? Bu farkın nedenleri (nakliye, komisyon, zincir market kârı vb.) hakkında detaylı bir çalışma yapılmış mıdır?
4. Artan girdi maliyetleri nedeniyle Muğla'da son iki yılda tarımsal üretimi bırakan çiftçi sayısı kaçtır? Bu çiftçilerin borç veya icra dosyası durumuna ilişkin veriler paylaşılabilir mi?
5. 2025 yılı itibarıyla, girdi fiyatlarındaki artışı dengelemek üzere mazot ve gübrede otomatik sübvansiyon sistemi oluşturulması yönünde bakanlığınızın bir planı var mıdır?
6. Üreticinin ürününü değerinde satabilmesi, tüketicinin de uygun fiyatla gıdaya erişebilmesi için tarladan sofraya fiyat denetimi ve şeffaf piyasa sistemi kurulması yönünde bir çalışmanız var mıdır?